

imenici *vinar*. Pri tom nam ne treba smetati što Akademijin rječnik bilježi *vinarku* kao riječ zabilježenu u Srbiji, to ne znači da nije i hrvatska. Ovisno o tome s koje strane državne granice, možemo i *novinarku*, *kritičarku*, *političarku*, *keramičarku* svrstati u različite jezike, a dijelom su zajedničkog

leksičkog blaga. Pokušaj potiskivanja tvorbe na *-ka* i uvođenje oblika na *-ica* (gdje mu u hrvatskom jeziku nije mjesto): *novinarica*, *kritičarica*, *političarica* i *keramičarica* bilo je kratkoga daha.

Sanda Ham

OSVRTI

POSTOJI LI JEDINSTVENI I OPĆEPRIHVAĆENI HRVATSKI PRAVOPIS?

Prošlo je malo manje od pet godina od objave Hrvatskoga pravopisa Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Tadanje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH izdalo je 31. srpnja 2013. preporuku za porabu Institutova pravopisa u hrvatskim osnovnim i srednjim školama. Tvrđilo se je da je potrebno približno pet godina da novi pravopis zaživi u struci i javnosti pa da postane jedinstvenim i općeprihvaćenim diljem Hrvatske. U Uvodnoj riječi tiskanoga izdanja Institutova pravopisa piše: „Hrvatski pravopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje nastao je iz želje da se načini jedinstven i općeprihvaćen pravopis hrvatskoga jezika te da se nakon višegodišnjih prijepora pomire različite pravopisne norme jer je jedinstvenost hrvatskoga pravopisnog standarda jedan od osnovnih preduvjeta lakšega usvajanja pravopisnih pravila i jednostavnijega ovladavanja hrvatskim jezikom.“ Navodi se također da je „potaknut višegodišnjom neujednačenom pravopisnom praksom na svim razinama, a osobito u školstvu“.

Je li Institutov pravopis tijekom pet godina ujednačio pravopisnu praksu i postao

jedinstvenim i općeprihvaćenim u svim područjima društvenoga života u Hrvatskoj? Rabi li većina općila i ustanova sve što preporučuje Institutov pravopis? On, primjerice, preporučuje sljedeće inačice: *sudci*, *podatci*, *Europska unija*, *neće*, *pogreška*, *Katolička Crkva* itd. Raščlamba provedena na nekoliko ciljanih primjera potvrđuje porabu „nepreporučenih“ inačica u pojedinim zakonima, općilima, ministarstvima i državnim ustanovama, kao što su, na primjer, Ustavni sud RH, Vlada RH, MZO, AZOO i dr.: „... u koje *suci* ne dolaze suditi...“¹,

„Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske odlučio je o zahtjevu USKOK-a za izuzeće od obavljanja sudske dužnosti predsjednika Županijskog suda u Zagrebu i predsjednika sudskog vijeća *suca*...“², „25. travnja 2018. – u okviru boravka u Hrvatskoj u organizaciji Udruge hrvatskih sudaca, *suci* redovnih sudova Republike Makedonije...“³,

¹ Vlada Republike Hrvatske, 22. veljače 2018., <https://vlada.gov.hr/vijesti/predsjednik-vlade-paket-pravosudnih-zakona-dobar-iskorak-zajacanje-neovisnosti-i-nepripranosti-hrvatskoga-pravosudja/23378>

² Vrhovni sud Republike Hrvatske, 17. travnja 2018., <http://www.vsrh.hr/EasyWeb.asp?pcpid=560>

³ Ustavni sud Republike Hrvatske, 25. travnja 2018., <https://www.usud.hr/hr/suci-makedonskih-redovnih-sudova-posjetili-ustavni-sud>

„... i hrvatski *suci* dobivaju od Uefe⁴, „... prema utvrđenoj metodologiji i *podacima* dostupnim...⁵, „No, već i ovi *podaci* navode na zaključak...⁶, „Prema *podacima* sustava eVisitor...⁷, „... pokazali su *podaci* Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga...⁸, „*Podaci* koji će biti dostupni...⁹, „... pokazuju drugi *podaci* koje je u četvrtak objavio Državni zavod za statistiku (DZS)¹⁰, „Po *podacima* policije...¹¹, „Kao vjernici ne ćemo Vam reći ništa novo...¹², „10. Od svih se naglasnih ostvaraja jedino hiperkorrekcija prepoznaje kao *pogrješka*...¹³, „...

reformu koja će shvatiti da je to *pogrješka* sustava...¹⁴, „...da bi moglo biti potencijalnih *pogrješaka* u financijskim izvješćima Grupe...¹⁵, „...sudjelovat će u „božanskoj liturgiji“ s Karekinom II., katolikosom svih Armenaca, odnosno vrhovnim patrijarhom *Armenske apostolske crkve*...¹⁶, „...koji je isplaćen *Katoličkoj crkvi* za razdoblje od 2014. do 2016. godine...¹⁷, „... kada je argentinski kardinal Jorge Bergoglio izabran za 266. poglavara *Katoličke crkve*...¹⁸, „U podužem pismu istaknuo je rodnu ideologiju, te naveo kako je argumente protiv ratifikacije Istanbulske konvencije iznijela i *Katolička crkva*...¹⁹, „Na čelu *Latinske crkve* i cijele *Katoličke crkve* je rimski biskup, papa²⁰.

Iz primjera se vidi da preporučljiva rješenja Institutova pravopisa tijekom pet godina njegova postojanja jezična praksa nije potpuno prihvatila i navedene pojedine preporuke nisu zaživjele u mnogim općinama i ustanovama. Nadalje, Institutov pravopis propisuje u pisanju odnosnih pridjeva izvedenih od

⁴ Hrvatski nogometni savez, 26. travnja 2018., <http://hns-cff.hr/news/17918/rune-pedersen-ukontroli-provedbe-uefine-sudacke-konvencije/>

⁵ Zakon o stambenom potrošačkom kreditiranju, članak 25., Narodne novine, Zagreb, 4. listopada 2017., https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_10_101_2318.html

⁶ Ured Predsjednice RH, 8. studenoga 2017., Opatija, <http://predsjednica.hr/objava/2/3/1898>

⁷ <https://vlada.gov.hr/vijesti/rekordna-turisticka-godina-u-dvanaest-mjeseci-2017-godine-ostvareno-102-milijuna-nocenja/23185>, 15. siječnja 2018.

⁸ Hina, 23. veljače 2018., <https://www.hina.hr/vijest/9734397>

⁹ Pristup državnim maticama za ustanove iz nadležnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja, <https://mzo.hr/hr/pristup-drzavnim-maticama-za-ustanove-iz-nadleznosti-ministarstva-znanosti-obrazovanja>, 27. veljače 2018.);

¹⁰ <https://vlada.gov.hr/vijesti/izvoz-u-jedanaest-mjeseci-lani-porastao-13-9-posto-uvoz-11-posto/23321>, 8. veljače 2018.

¹¹ Slobodna Dalmacija, 13. travnja 2018., <https://slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/541171/hrvatska-ratificirala-istanbulsku-konvenciju-pljesak-se-prolomio-hrvatskom-sabornicom-cak-110-zastupnika-glasalo-39za39-propao-jos-jedan-pokusaj-oporbe-za-smjenom-ministrice-dalic>

¹² Glas Koncila, 29. prosinca 2017., <https://www.glas-koncila.hr/prekinuti-lanac-srece-sto-s-praznovjernim-porukama/>

¹³ Agencija za odgoj i obrazovanje, 11. srpnja 2014.

¹⁴ Glas Koncila, 28. veljače 2018., <https://www.glas-koncila.hr/glas-koncila-br-8-2018/>

¹⁵ <https://narod.hr/hrvatska/agrokor-prelimarnim-provjerama-utvrđene-potencijalne-pogrjeske-u-financijskim-izvjescima>, 27. travnja 2017.

¹⁶ <http://vijesti.hrt.hr/340749/papa-u-armeniji-o-genocidu-sjecanje-se-ne-moze-zatomiti>, 25. lipnja 2016.

¹⁷ <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/vlada-otkrila-koliko-godisnje-novca-daje-za-rad-vjeroucitelja-u-skolama-foto-20180111>, 11. siječnja 2018.

¹⁸ <https://www.vecernji.hr/vijesti/papa-franjo-poglavara-katolicka-crkva-1231853>, Večernji list, 12. ožujka 2018.

¹⁹ Jutarnji list, 13. ožujka 2018., <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/brkic-stao-na-celofrakcije-protiv-plenkovica-doznali-smo-tko-se-sve-usprotivio-planu-ratifikacije-istanbulske-a-tko-je-odrazio-najostriji-govor/7122639/>

²⁰ https://hr.wikipedia.org/wiki/Katoli%C4%8Dka_crkva

imena naseljenih mjesta samo inačicu *njujorški* (v. str. 135.), ali u općilima se susreće kao i prije, dvostruko pisanje pa možemo i sada vidjeti uz *njujorški* i *newyorški*: „... koja je osobno odabrala haljinu za svjetski izbor i na čijoj *newyorškoj* reviji je upozнала...“²¹ ili „On je na *newyorškoj* utrci sudjelovao već 12 puta...“²².

Čak se na istom portalu (novilist.hr) može sresti dvostruko pisanje jedne i druge inačice: „Prema statistikama koje je u srijedu objavila *newyorška* policija...“²³ i „Voda koja je procurila iz glavne cijevi na *njujorškom* međunarodnom aerodromu John F. Kennedy...“²⁴.

Suvremena pisana praksa pokazuje da golema većina ljudi sada, kao i ranije, piše samo *podaci*, *zadaci* ili *suci*... Uporabna čistoća o kojoj se je govorilo i sada je na strani *podaci*, *zadaci*, a ne *podatci*, *zadatci*, *sudci*... Ljudi kao i prije pišu i rastavljeno i sastavljeno *ne ću* ili *neću*, kao i *Katolička crkva* i *Katolička Crkva*, *pogrješka* i *pogreška*. Preporuke iz toga pravopisa nikoga ne obvezuju da piše prema institutskim rješe-

njima čak ni u školama jer norma „dopušta“ i jedne i druge inačice. Ljudi koji već imaju ustaljene pravopisne navike često se vrlo konzervativno odnose prema „novim“ pravopisnim pravilima i nisu voljni bilo što mijenjati u svojem načinu pisanja. I sada se, primjerice, Jezik, Glas Koncila (uz pojedine iznimke), Hrvatski tjednik, Hrvatsko slovo, Školska knjiga (osim osnovnoškolskih i srednjoškolskih priručnika), pa uglavnom i hrvatska Wikipedija ravnaju prema Babić-Finka-Moguševu Hrvatskome pravopisu i zaključcima Vijeća za normu. Hrvatska revija, Kolo, Vijenac i druga izdanja Matice hrvatske prednost daju Matičinu pravopisu. Institutove Rasprave i Hrvatski jezik rabe Institutov pravopis, a Hrvatski jezični portal Anić-Silićev pravopis, dok mnoga druga javna općila usvajaju lektorsku i uredničku volju i naviku, osim ako autori ne ustrajavaju na nečem drugom. Mnogi časopisi, listovi i različiti portali objavljuju radove i članke pravopisno uglavnom onako kako ih napišu autori. Mnogim ljudima, koji su školovani u ovoj ili onoj pravopisnoj tradiciji, nije lako odreći od stečenih pravopisnih i inih navika u pisanju različitih tekstova.

Pokušaj kodifikacije pojedinih preporučenih inačica u posljednje vrijeme uz pomoć njihova uvođenja u školske priručnike nailazi na proturječje s onim što sami autori pišu u Institutovu pravopisu o načelu normativne hijerarhije preporučenih i dopuštenih normativnih inačica. Da bude jasno, u Pravopisu je navedeno da je ispravno pisati, primjerice, *neću* sastavljeno, ali da se može pisati i rastavljeno *ne ću*. Autori predlažu da se u pismu rabi *pogreška*, a ne *pogrješka*, premda je dopušteno i jedno i drugo. Na sličan način predlažu pisanje *podatci*, a ne *podaci*, premda je i ovo drugo dopušteno. U Pravopisu postoji nekoliko dvostrukih rješenja, jedno koje Institut preporučuje, a drugo koje dopušta. Usputno valja napomenuti da se kom-

²¹ Jutarnji list, 22. siječnja 2018., <https://www.jutarnji.hr/life/moda-i-ljepota/krece-potruga-za-novom-nositeljicom-titule-i-krune-poziv-na-casting-za-miss-universe-hrvatske-2018/6959052/>

²² Slobodna Dalmacija, 14. siječnja 2018., <https://www.slobodnadalmacija.hr/novosti/hrvatska/clanak/id/526396/u-hrvatskoj-je-imala-standobro-placen-posao-i-puno-prijatelja-ali-je-ipak-otisla-i-to-ne-trbuhom-za-kruhom-nego-zbog-posve-drugog-razloga>

²³ Hina/Novi list, 5. siječnja 2017., http://novilist.hr/index.php/Vijesti/Svijet/Kriminal-u-New-Yorku-na-najnižoj-razini-u-posljednjih-25-godina?meta_refresh=true

²⁴ Hina/Novi list, 8. siječnja 2018., <http://www.novilist.hr/Vijesti/Svijet/Njujorski-aerodrom-poplavljen-nakon-sto-je-zbog-zime-pukla-ci-jev>

promis u jezičnoj normi ne rješava uz pomoć izvanjezikoslovne razdiobe koja pokušava podijeliti jezičnu zajednicu na one koji pišu ili će pisati „preporučeno“ i one koji će pisati „dopušteno“. Kriterij pravopisa „i ovako i onako“, tj. možete pisati preporučeno, npr. *pogreška*, a možete i dopušteno *pogrješka* radi tzv. pomirbe, ne pripada jezikoslovlju, pogotovo jezikoslovnomu pojmu norma.

Norma u jeziku (normativnom priručniku) ili postoji ili ne postoji ili jest stilski obilježena ili nije. Ako u standardnom jeziku postoje dvije ili katkada više inačica, tada se u normativistici tijekom standardizacije odabire ili jedna od norma, ili ih se, ako se to još ne može provesti zbog aktivne porabe i jedne i druge, priznaje istovrijednicama dok ne dođe vrijeme za novo propitivanje pojedinih dvostrukih inačica. Osim toga, norma se obično propisuje, a ne preporučuje ili dopušta uz pomoć jezičnih savjeta. Treba li, uzgred budi rečeno, uopće razrađivati normativnu hijerarhiju preporučljivih i dopuštenih normativnih inačica ako već postoji jezikoslovni pojam inačica, koji u sebi sadržava razlikovnost, stilsku, čestotnu ili kakvu drugu? U razmjerno kratkom vremenu iste se inačice ne mogu u pravopisanju sad ukidati, sad ponovno vraćati, propisivati, a zatim brisati ili stvarati kompromisna preporučljivo-dopuštena hijerarhija. Jezična nestabilnost tijekom mnogih godina u pisanju pojedinih inačica šteti pravopisu. U Institutovu pravopisu postoje katkada i nova rješenja koja ne smanjuju nego povećavaju broj istovrijednica, primjerice u pisanju ukrajinskih imena, gdje se može pisati i *Kijev* i *Kijiv* odnosno i *kijevski* i *kijivski* i sl. Sada jedni mogu pisati kao i prije npr. *Kijev* (češće u porabi), a drugi na novi način *Kijiv* (mnogo rjeđe), a ima ih koji pišu i prema engleskom *Kiev*.

I danas je pitanje istih pravopisnih dvojnosti neračičeno jer su u institutskim školskim priručnicima usvojena različita rješe-

nja pojedinih inačica, primjerice: *pogrješka* (Školski rječnik, 2012., str. 512.); *pogreška* <*pogrješka*> (Hrvatski pravopis, 2013., str. 360.); *pogreška* (Prvi školski pravopis hrvatskoga jezika, 2016., str. 82.). U pisanim se tekstovima može sresti ili jedno ili drugo rješenje bez obzira na preporuke, a katkada se u jednom tekstu nalazi i jedno i drugo. Školarac u Institutovu školskom pravopisu vidi jedno, u Institutovu Školskom rječniku drugo, u Institutovim školskim udžbenicima treće, a u zbilji čak nešto četvrto. I sada, kao i prije, učenici u školama često čitaju i pišu jedno, a u općilima i na internetu nešto drugo.

Pravopis predlaže u pravopisnom rječniku rabiti stara imena bivših republika SSSR-a i sadašnjih država kao *Republika Bjelorusija*, *Bjelorusija*, *Republika Moldavija*, *Moldavija* (str. 173., 296., 401. – 402.), a, primjerice, na mrežnim stranicama Ministarstva vanjskih i europskih poslova susreću se drukčija službena imena država: „Konzulat *Republike Bjelarus* u Republici Hrvatskoj, Rijeka“²⁵ ili „Veleposlanstvo *Republike Moldove* u Republici Hrvatskoj“²⁶

U normativnim bi pravopisima uz udomaćena povijesno ustaljena imena valjalo u zagradama navesti i službena imena država, ovdje dakle *Republika Bjelarus* i *Republika Moldova*.

Posebno je pitanje Institutova pravopisa sadržaj Pravopisnoga rječnika i interpretacija pojedinih natuknica. Tako je u rječnik uvrštena natuknica *blagovijest* (str. 174.), koja se piše malim slovom, a natuknice *Blagovijest* u značenju vjerskoga blagdana, koja

²⁵ <http://www.mvep.hr/hr/predstavnistva/veleposlanstva-stranih-drzava-u-rh/bjelarus-rijeka,2560.html#p>

²⁶ <http://www.mvep.hr/hr/predstavnistva/veleposlanstva-stranih-drzava-u-rh/moldova-budimpesta,121.html#p>

se piše velikim slovom, nema. U školskim pravopisima, i ne samo njima, mora u svezi s pravopisanjem tih riječi postojati tumačenje zašto se pišu, ovisno o značenju, malim ili velikim slovima.

Nastavniku hrvatskoga jezika, ili bilo komu drugomu, vjerojatno će biti teško objasniti zašto, na primjer, u suvremenom pravopisnom rječniku Institutova pravopisa iz 2013. godine uz natuknice: „Hrvatska vojska (hrvatske oružane snage tijekom Domovinskoga rata) pov. (str. 237.)“ i pokrata „HV (Hrvatska vojska) pov.“ (str. 238.) stoje odrednice pov. (povijesni). Također nije sasvim jasno zašto natuknica „hrvatska vojska (Oružane snage Republike Hrvatske) razg.“ (str. 237.) pripada razgovornomu jeziku? Stvara se pogriješan dojam da sada ne postoji Hrvatska vojska i da se sveza rabi samo povijesno ili, pisano malim slovom, razgovorno.

Riječi *Krist* nema u školskom pravopisnom rječniku, ali postoje *kolhoz* (pov.), *boljševik*, *menjševik*, *sovhoz*, *sovjet* ili *ZAVNOH* (Zemaljsko antifašističko vijeće narodnoga oslobođenja Hrvatske) bez odrednica pov. (povijesni). Takvih i sličnih promašaja u Institutovu pravopisu, koji ima želju postati jedinstvenim i općeprihvaćenim diljem Hrvatske, na žalost je – premnogo.

Nerijetko u potrazi za najboljim rješenjem porabnici kombiniraju različite pravopise i izdanja. Među njima je i Babić-Finka-Mogušev pravopis iz 1994., koji je zapravo još uvijek službeni pravopis, jer ga nitko nije ukinuo. Preporuka MZOS iz 2013. nije uklonila ni Babić-Ham-Mogušev pravopis iz 2005., jer preporuka nije propis. Institutski pravopis postao je obvezujući samo za osnovne i srednje škole, njegova je mjerodavnost ograničena djelokrugom Ministarstva znanosti i obrazovanja, ali ne postigavši jedinstvenost (u smislu usklađivanja pojedinih pravopisnih pravila) i općeprihvaćenost, načelno nije ujednačio pravopisnu praksu.

Konačno rješenje službenoga pravopisa ovisi ponajprije o skladu u struci, a zatim i o političkoj vlasti, koja mora stvoriti preduvjete za izradbu i usvajanje jezičnoga zakona, koji bi u jednom od članaka naveo i regulirao osnovne normativne priručnike. Bilo koja službena jezična politika novim pravopisom ne će uspostaviti očekivano jedinstvo u pravopisanju dok struka ozbiljno ne izradi opće, zajednički usklađeno gledište koje bi zadovoljavalo većinu subjekata jezične politike, a ne samo jednu stranu. Suglasje vjerojatno valja tražiti uz pomoć obrazloženoga i usklađenoga dijaloga struke i samo struke u različitim znanstveno-istraživačkim ustanovama u sklopu budućega vijeća za hrvatski jezik kao tijela Vlade Republike Hrvatske.

Pokušaj da se napiše jedan, jedinstven i općeprihvaćen pravopis uz pomoć kompromisnih „rješenja“ nije uspio. Prema riječima jednoga od strukovnih ocjenitelja Institutova pravopisa prof. dr. Ante Bežena, ako Pravopis ne bude dobio službeni status „obvezujućega standarda u svim djelatnostima i ustanovama u državnoj mjerodavnosti“, tada će taj priručnik postati još jedan pravopis u nizu drugih, što će pogoršati „stanje više pravopisa“, „pa je opravdano pitanje treba li ga tada uopće izdati“. Pravopis je službeno odobren samo za osnovne i srednje škole u Hrvatskoj. Normativni pravopis nije obična knjiga za koju je dostatan samo jedan sudionik u njegovoj izvedbi i nekoliko ocjenitelja jer se bilo koji pravopis tiče većine stanovništva i povezuje prošlu, sadašnju i buduću hrvatsku jezično-kulturnu baštinu i naraštaje. Pravopis mora biti što stabilniji, logičniji i neproturječan u pravopisnim pravilima i rječniku.

Da bi pravopis bio jedinstven i obvezujući za sve javne i državne ustanove, mora postojati pravopisno povjerenstvo u sklopu novoga vijeća za hrvatski jezik pri Vladi Republike Hrvatske i, na osnovi njegove izradbe, zakon

o hrvatskom jeziku i njegovoj javnoj i službenoj porabi. U sastav bi toga povjerenstva mogli ući poznati znanstvenici-kroatisti, teoretičari i povjesničari hrvatskoga jezika, strukovnjaci o problemima jezičnih norma koji bi predstavljali najuglednije hrvatske znanstvene i odgojno-obrazovne ustanove. Prije pisanja bilo kakva pravopisa treba postići unutarstrukovno suglasje o pojedinim pitanjima pravopisa i o njegovoj koncepciji, s obzirom na sociolingvističko prognoziranje i stabiliziranje pravopisne situacije, uzimajući u obzir, dakako, i druge čimbenike jezične i izvanjezične naravi.

Hrvatski jezik ni danas nema jedinstvenoga i općeprihvaćenoga pravopisa; navedeni pravopisni priručnik nije „pomirio različite pravopisne norme“, nije ni „ujednačio pravopisnu praksu“. I sada je, nažalost, u porabi istodobno nekoliko pravopisa koji za određena prijeporna pitanja nude međusobno različita rješenja, što dio hrvatske jezično-kulturne zajednice s vremena na vrijeme

zbunjuje te dovodi ili može dovesti do nesporazuma i prenja. Pravopisi i sada propisuju različita pravila u pisanju ije/je/e, riječi iz stranih jezika, sklonidbi stranih imena, kratica i sl. Bez pravopisnoga povjerenstva u sklopu novoga vijeća za hrvatski jezik, gdje bi se usuglasila određena pravopisna gledišta, bez jezičnoga zakona i zajedničke sloge različitih sudionika jezične politike bilo koji pravopis i dalje može raslojavati i zbunjivati hrvatsku jezično-kulturnu zajednicu.

Svaka je država zainteresirana za cjelovitost jezične zajednice, što podrazumijeva i jedinstvo jezičnih norma. Pravopis kao jedan od simbola državnoga jedinstva osigurava jedinstvo pisma, koje zrcali jedinstvo jezika. I na koncu, pitanje jedinstvenoga i općeprihvaćenoga hrvatskoga pravopisa, kao i mogućih promjena u suvremenom pravopisu, još nije zatvoreno.

Artur Bagdasarov

OD JEZIKA DO NACIJE I NATRAG

Povodom znanstvenog skupa Značenje i uloga jezika u nacionalnoj književnosti i kulturi, Beč, 25. siječnja 2018.

U prostorijama Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beču održan je 25. siječnja 2018. znanstveni skup pod nazivom Značenje i uloga jezika u nacionalnoj književnosti i kulturi. Povod održavanju skupa, koji su organizirali Matica hrvatska (MH) i Veleposlanstvo RH u Beču, bila je dvostruka obljetnica – 175 godina djelovanja MH i pola stoljeća Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika.

Simbolika održavanja znanstvenog skupa upravo u Beču bila je prisutna na nekoliko razina. Kontekst osnutka Matice hrvatske 1842. ne možemo odvojiti od ideja otpora snažnim centrističkim smjernicama Bečkog dvora, koje su kulminirale Bachovim apsolutizmom desetak godina poslije. Hrvatski ilirci bili bi ponosni da znaju da se u središtu Beča, ali u Veleposlanstvu njihove Domovine, na taj način daje počast njihovu trudu i zaslugama institucije koju su osnovali. S druge strane, u neposrednoj blizini zgrade Veleposlanstva, u ulici Ungargasse, potpisan je u ožujku 1850. Bečki književni dogovor kao temelj jezičnog, pa posredno kulturnog i nacionalnog ujedinjena Hrvata, Srba i Slo-